

กระบวนการ CUEPADD สู่การบริหารงบประมาณสถานศึกษา
อย่างมีประสิทธิภาพในยุควิถีใหม่
CUEPADD Process for Effective School Budget Management in
the New Normal Era

วรพล ศรีเทพ

Worapol Srithep

Email: worapol.sri@hotmail.com

ศิลป์ชัย สุวรรณมณี

Sinchai Sueanmanee

สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Department of Educational Administration, Faculty of Education, Thaksin University

Email: sinchai@tsu.ac.th

Received: 14 March 2024; Revised: 23 March 2024; Accepted: 24 March 2024

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการ CUEPADD สู่การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพในยุควิถีใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ในยุควิถีใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในด้านการศึกษาที่ต้องปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีและวิธีการสอนที่เปลี่ยนไป การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาจึงมีความสำคัญยิ่งขึ้น ซึ่งการวางแผนและการใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้สถานศึกษาสามารถตอบสนองต่อความต้องการเหล่านั้นได้อย่างเหมาะสม ซึ่งการบริหารงบประมาณในยุควิถีใหม่ต้องเน้นการเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง พร้อมทั้งส่งเสริมนวัตกรรมและการปรับปรุงอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อให้สถานศึกษาสามารถตอบสนองและเติบโตไปพร้อมกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงของสังคมและนักเรียนได้ โดยกระบวนการ CUEPADD สู่การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพในยุควิถีใหม่ ประกอบด้วย 1) วางแผนชัดเจนและมองระยะยาว (Clear and Long-term Planning) 2) ใช้เทคโนโลยีจัดการงบประมาณ (Utilizing Technology for Budget Management and Monitoring) 3) เสริมส่วนร่วมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Encouraging Stakeholder Participation) 4) ตั้งเป้าหมายใช้จ่ายตามจำเป็น (Prioritizing Necessary and Effective Expenditures) 5) กำหนดแนวทางการเงินผสมผสาน (Adopting Blended Learning Approaches) 6) จัดหาแหล่งทุนหลายช่องทาง (Diversifying Funding Sources) 7) พัฒนาบุคลากรด้านการบริหารงบประมาณ (Developing personnel in budget management) ซึ่งการบริหารงบประมาณสถานศึกษาในยุควิถีใหม่จำเป็นต้องปรับตัวเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและความต้องการที่หลากหลายของนักเรียนและสังคมด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: กระบวนการ CUEPADD, การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา, ยุควิถีใหม่

Abstract

This academic article aims to explore the CUEPADD process towards the efficient budget management of schools in the new normal era. The study finds that in this era of rapid change, particularly in education where adaptation to technology and teaching methods is essential, the management of school budgets becomes increasingly important. Efficient planning and expenditure can help schools adequately meet these needs. Budget management in the new normal requires being part of a continuous learning process, along with promoting innovation and constant improvement, allowing schools to respond and grow alongside the changing demands of society and students. The CUEPADD process for efficient school budget management in the new normal includes 1) Clear and long-term planning, 2) Utilizing technology for budget management and monitoring, 3) Encouraging stakeholder participation, 4) Prioritizing necessary and effective expenditures, 5) Adopting blended learning approaches, 6) Diversifying funding sources, and 7) Developing personnel in budget management. Effective school budget management in the new normal necessitates adjustments to accommodate rapid changes and the diverse needs of students and society through the use of technology and innovation for effective school management.

Keywords: CUEPADD process, School Budget Management, New Normal Era

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมเป็นปัจจัยท้าทายสำหรับองค์กรการศึกษาในการปรับตัวและความสำเร็จในการจัดการศึกษา ความสำเร็จนี้ต้องการความรวดเร็วในการตอบสนอง นวัตกรรม ความสามารถในการปรับตัว และบุคลากรที่มีทักษะการเรียนรู้สูง ในยุคที่ความรู้ต้องการการอัปเดตอย่างต่อเนื่อง การเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคลากรทางการศึกษา การบริหารจัดการที่ดีและการมีระบบสนับสนุนที่เข้มแข็งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ รัฐจึงจัดสรรงบประมาณศึกษาอย่างเหมาะสมเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปและค่าใช้จ่ายรายบุคคลเพื่อการศึกษาภาคบังคับและขั้นพื้นฐาน โดยมีเป้าหมายให้การศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกันระหว่างสถาบันรัฐและเอกชน เพื่อรองรับการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) ซึ่งปัจจัยหนึ่งที่สำคัญคือการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

การบริหารจัดการภายในสถานศึกษานั้นเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหาร ซึ่งมีบทบาทหลักในการนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายผ่านการกำหนดทิศทางและหลักการการบริหารที่กระจายอำนาจและเน้นการมีส่วนร่วม หนึ่งในความท้าทายสำคัญคือการสร้างความตระหนักรู้และความหลงใหลในหน้าที่สำหรับบุคลากรทุกคน ไม่เพียงแต่ในเรื่องของการสอน แต่ยังรวมถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน ด้านการจัดการงบประมาณต้องมุ่งเน้นไปที่ความเป็นอิสระ ความคล่องตัว ความโปร่งใส และการตรวจสอบได้ โดยปฏิบัติตามหลักการบริหารมุ่งเน้นผลลัพธ์ การจัดสรรงบประมาณ และกิจกรรมต่างๆ จะต้องประกาศให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทราบเพื่อเตรียมการจัดหาและดำเนินกิจกรรมตามโครงการสนับสนุน งบประมาณที่ได้รับจะโอนเข้าบัญชีเงินอุดหนุนของสถานศึกษาเพื่อใช้ในการดำเนินการตามเป้าหมายการศึกษา (สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) ที่จะบ่งชี้ถึงความชัดเจนในการจัดสรรงบประมาณที่จะเป็นการสนับสนุนการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา

ในปี 2550 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศนโยบายกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาเพื่อเพิ่มความเป็นอิสระในการจัดการงบประมาณและการเงินตามความต้องการของพวกเขาเอง แม้สถานศึกษาจะมีฐานะเป็นนิติบุคคลและสามารถบริหารจัดการทรัพย์สินและรายได้จากการให้บริการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาได้ แต่การบริหารงบประมาณของพวกเขายังคงถูกจำกัดภายใต้การดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นโยบายนี้ตอบสนองต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายการศึกษาแห่งชาติโดยมุ่งหวังให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการเพื่อประโยชน์สูงสุดของการศึกษาและผู้เรียน การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาดีขึ้นโดยสถานศึกษาสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) จึงเห็นชัดถึงความสำคัญของการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาที่มีความเป็นอิสระในการจัดการงบประมาณและการเงิน

การบริหารงบประมาณจึงกลายเป็นหัวข้อที่น่าสนใจสำหรับการพัฒนา โดยปัญหาที่พบสามารถแบ่งออกเป็นหลายระดับ ได้แก่ ปัญหาระดับตัวบุคคล ทัศนคติ ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงาน การไม่ให้ความสำคัญกับการวางแผนและการเชื่อมโยงแผนงาน ปัญหาเหล่านี้ ได้แก่ การขาดการวิเคราะห์ความเหมาะสมในกระบวนการจัดทำงบประมาณ การให้ความสำคัญกับการได้มาซึ่งงบประมาณมากกว่าการติดตามและประเมินผล และการยึดติดกับรูปแบบการทำงานเดิม ๆ ที่ไม่ส่งเสริมความมีประสิทธิภาพ เพื่อรับมือกับปัญหาเหล่านี้ โรงเรียนควรพัฒนาและนำเสนอรูปแบบการบริหารงบประมาณและการจัดการสินทรัพย์ที่สามารถประหยัดทรัพยากรได้มากที่สุด (วราพร แต่มเรืองอิฐ, 2565) ขณะเดียวกันก็เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารนักเรียน การแก้ไขปัญหาที่อาจรวมถึงการพัฒนาแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับการบำรุงรักษาสินทรัพย์ การให้ความสำคัญกับการวางแผนและการเชื่อมโยงแผนงานเพื่อเป้าหมายยุทธศาสตร์ และการปรับปรุงกระบวนการติดตามและประเมินผลเพื่อให้มั่นใจว่าทุกการใช้จ่ายมีความคุ้มค่าและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยสรุป การมุ่งเน้นไปที่การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและการวางแผนที่มีการเชื่อมโยงชัดเจนจะเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนารูปแบบการบริหารงบประมาณที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียน

ในยุคที่การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงใหญ่หลวงในแวดวงการศึกษา การตอบสนองและการปรับตัวเพื่อพัฒนาการศึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์นี้กลายเป็นความท้าทายสำคัญของประเทศทุกแห่ง การใช้เทคโนโลยีในการออกแบบการสอนและสื่อการสอนจึงจำเป็นต้องเป็นไปอย่างเป็นระบบและต้องคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย เทคโนโลยีที่เลือกใช้ควรส่งเสริมการเรียนรู้ที่เป็นอิสระและยืดหยุ่น เช่น การเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ การใช้แพลตฟอร์มการสอนทางไกล และการใช้เครื่องมือสำหรับการประเมินและการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน (บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2565) นอกจากนี้ การพัฒนาแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ตอบสนองต่อวิถีชีวิตใหม่ยังครอบคลุมถึงการพัฒนาคู่มือและผู้บริหารรวมถึงงานงบประมาณของสถานศึกษาเพื่อให้พร้อมสำหรับการจัดการในรูปแบบใหม่ที่จะส่งเสริมการบริหารงบประมาณสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดการพัฒนารูปแบบ

การศึกษากระบวนการ CUEPADD จึงมีความสำคัญในการส่งเสริมการบริหารงบประมาณสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพในยุควิถีใหม่ เนื่องจากกระบวนการนี้เน้นการปรับปรุงความชัดเจนและการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ส่งเสริมการเป็นผู้นำและความรับผิดชอบในการจัดการทรัพยากร และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณด้วยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในยุคดิจิทัลและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สถานศึกษาจำเป็นต้องมีกระบวนการที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป CUEPADD ช่วยให้สถานศึกษาสามารถนำเสนอการศึกษาที่เหมาะสมและมี

ประสิทธิผล สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการศึกษาในยุคใหม่ ทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น บทความนี้จึงมุ่งเน้นการศึกษากระบวนการ CUEPADD อันจะมีความสำคัญในการส่งเสริมการบริหารงบประมาณสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพในยุควิถีใหม่ จะช่วยให้สามารถระบุแนวทางที่จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในอนาคตได้

การบริหารงานสถานศึกษาในยุควิถีใหม่

การบริหารงานสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับความท้าทายและความต้องการที่เปลี่ยนไป ตั้งแต่การจัดการด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารทั่วไป ไปจนถึงการจัดการทรัพยากรบุคคล (ณัฐพัชร บุญเกตุ, 2565)

งานวิชาการ ต้องการนวัตกรรมในการเรียนการสอนผ่านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ การใช้วิดีโอ พอดคาสต์ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และเนื้อหาดิจิทัลอื่น ๆ เพื่อเพิ่มแหล่งข้อมูลให้กับนักเรียน ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามจังหวะของตนเองและสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้จากทุกที่ทุกเวลา การจัดการคลาสมือจริง การใช้แพลตฟอร์ม เช่น Zoom Google Classroom หรือ Microsoft Teams เพื่อจัดสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนแบบเสมือนจริงที่นักเรียนและครูสามารถโต้ตอบกันได้ในเวลาจริง ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนและการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์มากขึ้น และการใช้แพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์แพลตฟอร์ม เช่น Coursera Khan Academy หรือ EdX นำเสนอคอร์สออนไลน์จากสถาบันการศึกษาชั้นนำทั่วโลก ช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าถึงหลักสูตรและบทเรียนจากผู้เชี่ยวชาญได้เพื่อเพิ่มการเข้าถึงและความมีส่วนร่วมของนักเรียน (ยงยุทธ สงพะโยม, 2565)

งานงบประมาณ การวางแผนและการจัดสรรงบประมาณจะต้องมีความยืดหยุ่นและเน้นการลงทุนเกี่ยวกับเทคโนโลยีการศึกษา การนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการสอนและการเรียนรู้ เช่น การจัดซื้อและการพัฒนาซอฟต์แวร์การเรียนออนไลน์ แพลตฟอร์มการจัดการการเรียนการสอน (LMS) อุปกรณ์ดิจิทัล และระบบสนับสนุนการสื่อสารออนไลน์ จะเป็นการเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลและการเรียนรู้ที่หลากหลาย ช่วยให้การเรียนการสอนเกิดการมีส่วนร่วมและความตอบสนองมากขึ้น รวมทั้งการพัฒนาบุคลากร เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยการลงทุนในการฝึกอบรม และการพัฒนาครูและบุคลากรสนับสนุนเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้พวกเขาสามารถใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการส่งเสริมให้มีการพัฒนาทักษะด้านการสอนแบบผสมผสานและการเรียนรู้ตลอดชีวิต การลงทุนในด้านนี้จะช่วยเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรในการนำเสนอการเรียนการสอนที่เป็นนวัตกรรมและตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้ดีขึ้น การบริหารงานงบประมาณในยุควิถีชีวิตใหม่จำเป็นต้องมีการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้กับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การจัดสรรงบประมาณด้วยวิธีนี้ช่วยให้สถานศึกษาสามารถมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการเรียนรู้และตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนในยุคดิจิทัลได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ (ฉวีวรรณ อินชุกุล, 2565)

งานทั่วไป การบริหารระบบข้อมูลและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพเป็นกุญแจสำคัญ การใช้ซอฟต์แวร์การจัดการสถานศึกษาเพื่อการติดตาม ซอฟต์แวร์ช่วยให้สามารถติดตามความก้าวหน้าของโครงการ การใช้จ่ายงบประมาณ และประสิทธิภาพของการเรียนการสอนได้ในเวลาจริง ทำให้การจัดการทรัพยากรและการประเมินผลการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการประเมินผล ซอฟต์แวร์ช่วยให้สามารถประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ความพึงพอใจของผู้ปกครอง และประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรได้อย่างง่ายดาย ช่วยให้การระบุจุดแข็งและจุดอ่อนเพื่อการปรับปรุงในอนาคต และการตัดสินใจที่ดีขึ้น การมี

ข้อมูลที่เป็นระบบและอัปเดตอยู่เสมอช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจที่มีข้อมูลสนับสนุนได้ดียิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการจัดสรรทรัพยากร การวางแผนการพัฒนา หรือการเลือกใช้นวัตกรรมใหม่ๆ ซึ่งการใช้ซอฟต์แวร์การจัดการสถานศึกษาไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพภายในองค์กร (ธันย์ สุภาแสน, 2563) รวมถึงการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่รองรับการเปลี่ยนแปลงและท้าทายในยุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

งานบุคคล การบริหารงานบุคคลในยุควิถีชีวิตใหม่ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาและการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อให้มีทักษะดิจิทัลและความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เนื่องจากสภาพแวดล้อมการทำงานที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยืดหยุ่นและส่งเสริมการทำงานเป็นทีมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์จึงเป็นกลยุทธ์สำคัญในการตอบสนองต่อความท้าทาย (คุณिता ไตรอังกูร, 2562)

การบริหารงานสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน ซึ่งบางครั้งเรียกว่า "ยุควิถีใหม่" นั้นเป็นหนึ่งในความท้าทายที่สำคัญที่สุดในวงการการศึกษา ด้วยความเร่งรีบของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและการปรับตัวของสังคมที่ไม่เคยหยุดนิ่ง การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการบริหารงานสถานศึกษาไม่เพียงแต่เป็นทางเลือกหนึ่ง แต่เป็นความจำเป็นที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ การบูรณาการเทคโนโลยีในการศึกษาไม่เพียงแค่เปลี่ยนวิธีที่เราสอนและเรียนรู้ในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลงวิธีการบริหารและการจัดการทรัพยากร การวางแผนการเรียนการสอน การประเมินผล และการพัฒนาวิชาชีพของครู เทคโนโลยีเช่นระบบการจัดการการเรียนการสอน (LMS) ปัญญาประดิษฐ์ (AI) การวิเคราะห์ข้อมูลใหญ่, และเครือข่ายสังคมออนไลน์สำหรับการพัฒนาวิชาชีพ มีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงและทำให้กระบวนการเหล่านี้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

แนวคิดการบริหารงานงบประมาณ

1. ความหมายของการบริหารงานงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณเป็นกระบวนการที่สำคัญภายในองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดสรร การใช้จ่าย และการติดตามการใช้จ่ายเงิน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้การใช้จ่ายนั้นมีประสิทธิภาพสูงสุดและตอบสนองต่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรหรือโครงการที่กำหนดไว้

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 นิยามเงินงบประมาณอย่างกว้างขวาง ครอบคลุมถึงเงินที่รัฐบาลจัดสรรตามกฎหมายเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย รวมทั้งกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิธีการจัดสรรงบประมาณหรือการโอนงบประมาณ ซึ่งหมายถึงเงินที่หน่วยงานของรัฐได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีให้สามารถเบิกจ่ายได้โดยไม่ต้องส่งเข้าคลังตามปกติ ตามกฎหมายด้านงบประมาณหรือกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการเงินคลังของรัฐ (สำนักการคลังและสินทรัพย์, 2560)

งบประมาณเป็นแผนการเงินของรัฐบาลซึ่งถูกออกแบบมาเพื่อระบุแนวทางการจัดสรรทรัพยากรทางการเงินในช่วงเวลาหนึ่ง ปกติจะเป็นระยะเวลาปีละครั้ง ในงบประมาณนี้จะระบุถึงแผนการใช้จ่ายและแหล่งที่มาของรายได้ของรัฐบาลอย่างชัดเจน งบประมาณจำเป็นต้องถูกเสนอต่อสภานิติบัญญัติเพื่อขออนุมัติก่อนที่จะมีผลบังคับใช้ ทำให้งบประมาณมีฐานะเป็นเอกสารทางกฎหมายที่ควบคุมการเงินและการใช้จ่ายของรัฐบาล (กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์, 2561)

งบประมาณเป็นแผนการดำเนินงานของรัฐบาลที่ถูกเริ่มต้นและแสดงผ่านตัวเลขเงินทุน เพื่อการนำเสนอต่อรัฐสภาภายในช่วงเวลาที่กำหนด นั่นคือ รัฐบาลจะเตรียมงบประมาณในรูปแบบของร่างพระราชบัญญัติเสนอให้รัฐสภาพิจารณา โดยมีจุดประสงค์เพื่อรับการอนุมัติในการดำเนินโครงการและนโยบายต่างๆ ของรัฐบาล (วนิดา สัจพันธุ์, 2561)

งบประมาณ คือ เอกสารหรือชุดเอกสารที่ให้ภาพรวมเกี่ยวกับแนวทางการเงินหรือแผนการทางการเงินขององค์กรในอนาคต ไม่จำกัดว่าจะเป็นภายในครัวเรือน, ธุรกิจ, หรือหน่วยงานรัฐบาล ซึ่งเอกสารเหล่านี้จะรวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับรายได้, รายจ่าย, กิจกรรมที่วางแผนไว้, รวมทั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ต้องการบรรลุ (สุปรียา แก้วละเอียด, 2563)

จากคำอธิบายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การบริหารงาน งบประมาณ หมายถึง กระบวนการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรทางการเงินขององค์กรหรือหน่วยงาน รวมถึงการวางแผนการใช้จ่ายเงิน การทำบัญชี การจัดหารายได้ การบริหารทรัพย์สิน การควบคุมและตรวจสอบ โดยมีเป้าหมายเพื่อใช้บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และทรัพยากรอื่นๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2. กระบวนการบริหารงบประมาณ

กระบวนการบริหารงบประมาณของสำนักงานงบประมาณ 4 ขั้นตอน การวางแผนและการจัดทำงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการติดตามประเมินผล ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์และการศึกษาถูกนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์ด้านการศึกษาทั้งในเชิงของสภาพความเป็นจริง (Positive analysis) และแนวทางการแก้ปัญหา (Normative analysis) (เพ็ญพิมล หกสุวรรณ, 2559)

ภายใต้ทฤษฎีหน่วยผลิต (Theory of the firm) สถาบันการศึกษาถูกมองเป็นหน่วยผลิตที่มีบทบาทในการขายบริการทางการศึกษา โดยที่นักเรียนถือเป็นวัตถุดิบที่ผ่านกระบวนการผลิตเพื่อสร้างบัณฑิตที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ การวิเคราะห์มุ่งเน้นการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและการบริหารสินทรัพย์ตามวัฏจักรสินทรัพย์ของเนชั่นแนล ทริทเซอร์รี่ ได้แก่ การวางแผน การจัดซื้อ การใช้งาน การบำรุงรักษา และการกำจัด

ทฤษฎีระบบของ Daniel Katz and Robert L. Kahn (1978) และแนวคิดในการบริหารของ Peters and Waterman ถูกนำมาใช้เพื่อสร้างการบริหารจัดการองค์กรที่เป็นเลิศ. แนวคิดนี้รวมถึงการมุ่งเน้นการปฏิบัติ ความใกล้ชิดกับลูกค้า การมีอิสระในการทำงาน การเพิ่มผลผลิตโดยพนักงาน การใช้ค่านิยมเป็นแรงผลักดัน การทำธุรกิจที่มีความเชี่ยวชาญ การมีรูปแบบที่เรียบง่ายและใช้พนักงานอย่างมีประสิทธิภาพ, และการเข้มงวดและผ่อนคลายในเวลาเดียวกัน

การบริหารงบประมาณและสินทรัพย์ภายในสถาบันการศึกษาจึงไม่เพียงแต่ต้องมุ่งเน้นเทคนิคและวิธีการที่เป็นไปตามหลักการทางเศรษฐศาสตร์และการจัดการเท่านั้น แต่还必须รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนความเป็นเลิศ การเปลี่ยนแปลงที่ยืดหยุ่น และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพนักงานในกระบวนการทำงานที่มีอยู่

3. การบริหารงบประมาณในสถานศึกษา

การบริหารทางการเงินในหน่วยงานภาครัฐมีความสำคัญเทียบเท่ากับภาคเอกชน เพราะการจัดทำงบประมาณแบบใหม่ที่มุ่งเน้นผลงานจำเป็นต้องวัดผลการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้ยังต้องกำหนดการวัดผล ตัวชี้วัด และประเมินผลการดำเนินงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้วางไว้ในสถาบันการศึกษา หลักการเหล่านี้ได้รับการรองรับและส่งเสริมโดยพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ซึ่งสนับสนุนให้สถานศึกษาที่มีความเป็นอิสระและคล่องตัวในการบริหารการเงิน การบริหารโรงเรียนเป็นฐานหมายถึงการที่สถานศึกษาต้องสามารถกำหนดแผนการหารายได้ แผนการใช้จ่าย และดำเนินการให้เงินสำหรับไว้ใช้จ่ายในกิจการของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาต้องควบคุมและดูแลการดำเนินงานทางการเงินให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด มีระบบข้อมูลทาง

การเงินที่เชื่อถือได้ รวดเร็ว และครอบคลุมทุกด้าน มีรายงานและเอกสารหลักฐานที่ตรวจสอบได้ง่ายเพื่อความโปร่งใสและการรับผิดชอบในการบริหารการเงิน

การบริหารงบประมาณภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญซึ่งประกอบด้วยหลายขั้นตอนตั้งแต่การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรร การติดตาม ประเมินผล รายงานผลการใช้จ่าย, การระดมทรัพยากร การลงทุน การบริหารการเงิน บัญชี พัสดุและสินทรัพย์ กระบวนการนี้ช่วยให้สถานศึกษาสามารถจัดการทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้น โดยเน้นความเป็นอิสระ ความคล่องตัว ความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ การดำเนินการภายใต้กรอบของหลักเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พร้อมหลักการกระจายอำนาจทางการเงินผ่านการจัดสรรงบประมาณแบบวงเงินรวม ยังเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นเครื่องมือควบคุมการดำเนินงาน (สุชิน เรืองบุญส่ง, 2551)

สิ่งสำคัญของการบริหารงบประมาณคือการคำนึงถึงจุดแข็งและจุดอ่อนเพื่อเป็นทิศทางในการบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ โดยการบริหารงบประมาณในสถานศึกษามีทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนที่สำคัญดังนี้

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร การวางแผนและบริหารจัดการที่ดีช่วยให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการใช้จ่ายอย่างรอบคอบและมีประสิทธิภาพ 2. ส่งเสริมความโปร่งใสและความรับผิดชอบ กระบวนการบริหารงบประมาณที่ดีต้องมีความโปร่งใส ช่วยให้ผู้ใช้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าใจวิธีการใช้เงินและกระบวนการตัดสินใจ 3. การปรับตัวเพื่อตอบสนองความต้องการ การบริหารที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนแผนการใช้จ่ายได้ตามความต้องการและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง 4. ส่งเสริมการพัฒนาและนวัตกรรม การจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการพัฒนาและนวัตกรรม ช่วยเพิ่มคุณภาพการศึกษาและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน	1. งบประมาณไม่เพียงพอ โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับงบประมาณจากรัฐบาลไม่เพียงพอต่อความต้องการ ส่งผลต่อการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ 2. ขาดความยืดหยุ่นในการใช้งบประมาณ ระเบียบการเงินของภาครัฐมีข้อจำกัดและขั้นตอนที่ยุ่งยาก ทำให้โรงเรียนมีอุปสรรคในการใช้งบประมาณตามความต้องการที่แท้จริง 3. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการเงิน: โรงเรียนบางแห่งขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการเงิน ทำให้การบริหารงบประมาณไม่มีประสิทธิภาพ 4. ขาดการติดตามและประเมินผล โรงเรียนบางแห่งไม่มีระบบติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ ส่งผลต่อประสิทธิภาพและความโปร่งใส

ตารางที่ 1 จุดแข็งและจุดอ่อนการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา (ติณภพ หลวงมณีวรรณ, 2566)

นอกจากนี้ ในการบริหารงบประมาณควรยึดหลักสำคัญในการจัดทำงบประมาณระบบใหม่ คือ การกระจายอำนาจทางการเงิน โดยการจัดสรรงบประมาณแบบวงเงินรวม หรือ Block Grant โดยให้ หน่วยงานปฏิบัติไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ในเงื่อนไขการบริหารงบประมาณไว้ โดยกำหนดให้หน่วยงาน ของรัฐต้องมีขีดความสามารถในการบริหารจัดการทางการเงินหรือแนวปฏิบัติในการจัดทำและบริหาร งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานไว้ 7 ด้าน ได้แก่ 1. การวางแผนงบประมาณ 2. การคำนวณต้นทุนผลผลิต 3. การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง 4. การบริหารการเงิน และการควบคุมงบประมาณ 5. การรายงานทางการเงิน และผลการดำเนินงาน 6. การบริหารสินทรัพย์ 7. การตรวจสอบภายใน (อารีย์ นิลเอก, 2554)

การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่จำเป็นและซับซ้อน ซึ่งรวมถึงหลายขั้นตอนที่มีความสำคัญดังนี้

แผนภาพที่ 1 กระบวนการงบประมาณ (ณัฐวรรณ อินทฤทธิ์, 2562)

1. การวางแผน (Planning) สถานศึกษาต้องกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนสำหรับการศึกษาที่กำลังจะมาถึง การวางแผนงบประมาณควรคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในทุกด้าน เช่น ค่าใช้จ่ายสำหรับการเรียนการสอน ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร การพัฒนาสถานที่และทรัพยากร และโครงการพิเศษต่างๆ

2. การจัดทำงบประมาณ (Budgeting) เป็นกระบวนการวางแผนทางการเงินที่ครอบคลุมการประเมินรายได้และรายจ่ายสำหรับช่วงเวลาหนึ่งๆ โดยปกติเป็นระยะเวลาหนึ่งปี การจัดทำงบประมาณช่วยให้องค์กรบริษัท, หรือแม้กระทั่งครัวเรือนสามารถวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างมีระเบียบและตระหนักถึงข้อจำกัดทางการเงินที่อาจเกิดขึ้น กระบวนการนี้เป็นส่วนสำคัญของการบริหารจัดการทางการเงินที่ดี เนื่องจากมันช่วยในการตัดสินใจว่าทรัพยากรทางการเงินควรถูกใช้ไปในด้านใดบ้างเพื่อบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์

3. การอนุมัติงบประมาณ (Budget Approval) หลังจากที่มีการวางแผนแล้ว งบประมาณที่เสนอไปจะต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการหรือหน่วยงานที่มีอำนาจสูงสุดในสถานศึกษา ซึ่งอาจรวมถึงการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาหรือการตรวจสอบจากหน่วยงานระดับเขตหรือระดับชาติ

4. การบริหารงบประมาณ (Budget Administration) เมื่องบประมาณได้รับการอนุมัติแล้ว หน้าที่ต่อไปคือการบริหารจัดการและจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ อาจรวมถึงการจัดซื้อ การจ้างงาน การใช้จ่ายเพื่อดำเนินโครงการต่างๆ และการดูแลค่าใช้จ่ายประจำ

5. การติดตามประเมินผล (Monitoring and Evaluation) การติดตามและการประเมินผลใช้จ่ายงบประมาณเป็นสิ่งสำคัญในการดูว่าการใช้จ่ายนั้นมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าหรือไม่ และยังช่วยให้สามารถตรวจจับปัญหาหรือความไม่สอดคล้องกับแผนที่อาจเกิดขึ้นเพื่อทำการปรับเปลี่ยนได้ทันทั่วทั้ง

การบริหารงบประมาณไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรทางการเงินเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการจัดการทรัพยากรอื่นๆ ในสถานศึกษา เช่น ทรัพยากรมนุษย์ และสิ่งแวดล้อมทางการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการส่งมอบการศึกษาที่มีคุณภาพ

การบริหารงานงบประมาณสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ให้มีประสิทธิภาพ

การบริหารงานงบประมาณในยุควิถีใหม่ต้องเน้นการเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง พร้อมทั้งส่งเสริมนวัตกรรมและการปรับปรุงอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อให้สถานศึกษาสามารถตอบสนองและเติบโตไปพร้อมกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงของสังคมและนักเรียนได้

การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ที่ก้าวหน้าจำเป็นต้องเอื้อประโยชน์ต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและความต้องการที่มีความหลากหลายของนักเรียนและสังคม โดยการเน้นการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ และเสนอแนวทางที่มีนวัตกรรมเพิ่มเติม ซึ่งจากการศึกษาระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBBS) อันได้รับการออกแบบมาเพื่อให้รัฐบาลสามารถใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และมีผลลัพธ์ที่ชัดเจนตามนโยบายที่ต้องการ (ยงยุทธ สงพะโยม, 2565) ซึ่งสะท้อนถึงผลที่ประชาชนได้รับจากนโยบายเหล่านั้น แนวคิดหลักประกอบด้วย การปรับปรุงกระบวนการงบประมาณเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของประชาชน

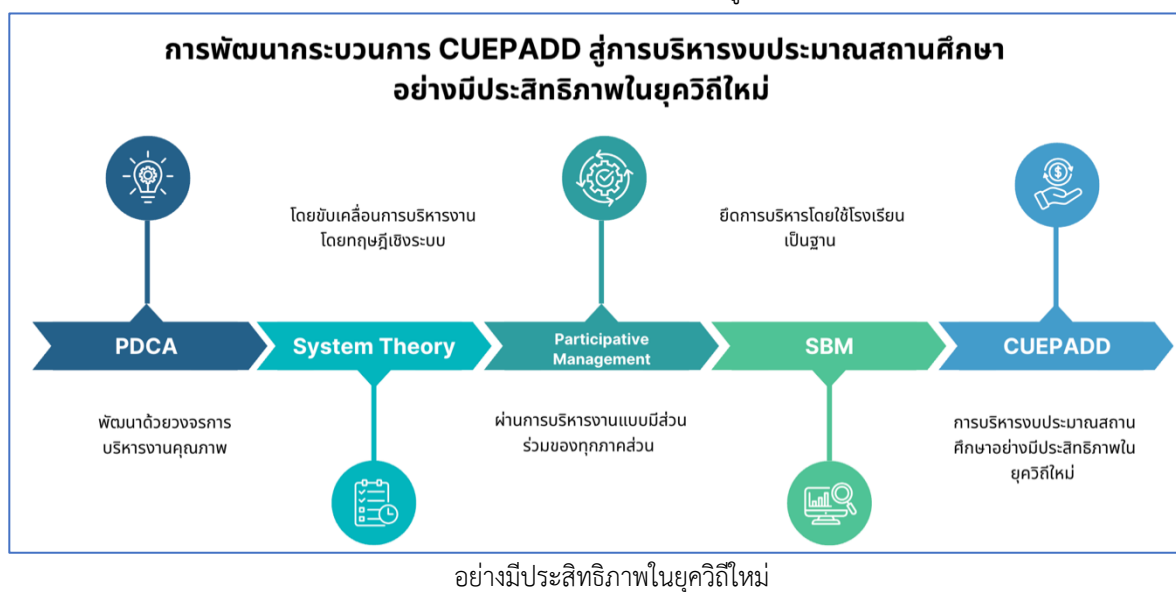
บริบทของการบริหารงานงบประมาณสถานศึกษาในยุควิถีใหม่

การบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาในยุควิถีใหม่เผชิญกับความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก โดยเฉพาะจากการปรับตัวเข้ากับการเรียนรู้ดิจิทัลและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ที่จำเป็นต้องคำนึงถึงการจัดหาและบำรุงรักษาทรัพยากรดิจิทัล เพื่อการเรียนการสอนแบบไฮบริดและออนไลน์ ความต้องการให้มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างเท่าเทียม เพื่อให้ทุกคนเข้าถึงการศึกษาคุณภาพสูงได้อย่างเท่าเทียมกัน รวมถึงการมุ่งเน้นความยั่งยืนและการรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ การบริหารความเสี่ยงและการเตรียมพร้อมสำหรับภาวะวิกฤต เช่น การแพร่ระบาดของโรค ก็เป็นสิ่งสำคัญ สถานศึกษาต้องพัฒนามาตรฐานการศึกษาและการประเมินผลที่หลากหลาย รวมทั้งเพิ่มความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้วยการใช้เครื่องมือดิจิทัลในการเปิดเผยข้อมูลและเชิญชวนให้มีการมีส่วนร่วม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาและอำนวยความสะดวกในการบริหารสถานศึกษา (ภคพร เลิกนอก, 2563) ทั้งหมดนี้สะท้อนถึงความจำเป็นในการมีความยืดหยุ่นและการปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อความต้องการการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่องในยุคดิจิทัลและยุควิถีใหม่นี้

ความสามารถในการบริหารงานงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพในยุคนี้ จึงต้องรวมถึงการเข้าใจลึกซึ้งถึงการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบการเรียนการสอนและความคาดหวังของผู้เรียน การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงแต่ต้องสอดคล้องกับความต้องการทางเทคโนโลยีและทรัพยากรดิจิทัลเท่านั้น แต่还必须รับรู้ถึงความจำเป็นในการสร้างความเข้าใจและความเท่าเทียมในการเข้าถึงการศึกษาสำหรับทุกคน การนำเสนอโอกาสให้กับนักเรียนที่มาจากทุกพื้นหลัง การใช้งบประมาณในการสนับสนุนโครงการที่เน้นความยั่งยืนและการรับผิดชอบต่อสังคม ไม่เพียงแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาเท่านั้น แต่ยังช่วยปูทางไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและรวมทุกคนเข้าด้วยกันในสังคม นอกจากนี้ การเพิ่มความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมจากชุมชนในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณ ไม่เพียงแต่เพิ่มความไว้วางใจและการสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชนเท่านั้น แต่ยังช่วยให้สถานศึกษาสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (ศิริวัชร ภูเจริญศิลป์ และวรินทร์ กังวานทิพย์, 2564) การบริหารงบประมาณในยุควิถีใหม่นี้จึงไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรเงินทุนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการสร้างเชื่อมั่นว่าการใช้จ่ายนั้นส่งเสริมการเรียนรู้ ความเท่าเทียม และการพัฒนาที่ยั่งยืน สะท้อนถึงความจำเป็นในการปรับตัวและตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคมและการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การวางแผนและบริหารงบประมาณด้วยวิธีนี้ไม่เพียงช่วยให้สถานศึกษาสามารถนำเสนอการศึกษาที่มีคุณภาพและทันสมัยได้เท่านั้น แต่ยังรับประกันว่าทุกคนมีโอกาสรู้และเติบโตในสังคมดิจิทัลและโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

การบริหารงบประมาณสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพในยุควิถีใหม่ต้องการการปรับตัวและการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นส่วนสำคัญในกระบวนการบริหาร โดยขอเสนอกระบวนการ CUEPADD สู่การบริหารงบประมาณสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพในยุควิถีใหม่ โดยการพัฒนากระบวนการดังกล่าว ยึดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) ผ่านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (Participative Management) โดยขับเคลื่อนการบริหารงานโดยทฤษฎีเชิงระบบ (System Theory) และพัฒนาด้วยวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA

แผนภาพที่ 2 การพัฒนากระบวนการ CUEPADD สู่การบริหารงบประมาณสถานศึกษา

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management - SBM) ยึดหลักการที่สำคัญหลายประการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของการศึกษา โดยการแบ่งอำนาจและมอบความรับผิดชอบให้กับโรงเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ดังนี้

1. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากกระทรวงและส่วนกลางไปยังโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนมีอิสระในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษา โดยมีความเชื่อว่าโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการสร้างนวัตกรรมและพัฒนาการศึกษา
2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation, Collaboration, Involvement) เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการจัดการศึกษา ทำให้การบริหารและการพัฒนาการศึกษามีความเหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน
3. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People) การคืนอำนาจให้กับท้องถิ่นและประชาชนจัดการศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่หลากหลายและมีความเกี่ยวข้องกับวัดและองค์กรท้องถิ่น ซึ่งช่วยเพิ่มความมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบในการพัฒนาการศึกษา
4. หลักการบริหารตนเอง (Self-managing) ส่วนกลางกำหนดนโยบายและเป้าหมาย แล้วปล่อยให้โรงเรียนบริหารด้วยตนเองภายใต้กรอบที่กำหนด โดยโรงเรียนมีอำนาจ, หน้าที่, และความรับผิดชอบในการดำเนินงาน ช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นและความเหมาะสมในการบริหาร
5. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) ส่วนกลางควบคุมมาตรฐานและกำหนดนโยบาย มีการตรวจสอบคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาโดยองค์กรอิสระ เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตามที่กำหนด

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) เน้นการสร้างกระบวนการที่มีส่วนร่วม โดยทุกขั้นตอน ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และข้อจำกัดขององค์กร ทั้งนี้ การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะช่วยให้การจัดการงานในโรงเรียนสามารถบรรลุเป้าหมายร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จลุล่วง

ประกอบกับการสังเคราะห์กรอบกระบวนการบริหารงานงบประมาณที่ได้กล่าวถึงกระบวนการจัดการงบประมาณไว้ ดังนี้ 1. การจัดทำและเสนอของบประมาณ 2. การจัดสรรงบประมาณ 3. การตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน 4. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 5. การบริหารการเงิน 6. การบริหารบัญชี 7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ เพื่อให้ได้มาซึ่งกระบวนการพัฒนากระบวนการ CUEPADD สู่การบริหารงบประมาณสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพในยุควิถีใหม่

แผนภาพที่ 2 สังเคราะห์กรอบการกระบวนการจัดการงบประมาณ

องค์ความรู้ใหม่

กระบวนการ CUEPADD สู่การบริหารงานงบประมาณสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพในยุควิถีใหม่

แผนภาพที่ 3 กระบวนการงบประมาณสถานศึกษาวิถีใหม่

CUEPADD สู่การบริหารอย่างมีประสิทธิภาพในยุค

เมื่อศึกษาสภาพปัญหาและบริบทการบริหารงบประมาณสถานศึกษาในยุคดั้งเดิมรวมถึงการศึกษากระบวนการบริหารงบประมาณสถานศึกษาในยุควิถีใหม่แล้ว จึงได้ข้อเสนอเป็นกระบวนการ CUEPADD สู่การบริหารงบประมาณสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพในยุควิถีใหม่ เพื่อการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ ดังองค์ประกอบต่อไปนี้

1. วางแผนชัดเจนและมองระยะยาว (Clear and Long-term Planning) สถานศึกษาควรวางแผนการใช้จ่ายที่ชัดเจนพร้อมกับการมองไปถึงอนาคต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและความต้องการที่อาจเกิดขึ้น ในขั้นของการวางแผนและจัดเตรียมงบประมาณนี้ คณะผู้วิจัย เรื่อง การปฏิรูประบบงบประมาณของไทยเพื่อต่อต้านการทุจริต (สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ, 2561) กล่าวว่า ในกระบวนการจัดเตรียมงบประมาณต้องประกอบด้วย การวางแผนอย่างรอบคอบและมีความโปร่งใสเพื่อป้องกันการทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อน ความระมัดระวังในขั้นตอนนี้สามารถหลีกเลี่ยงการจัดสรรทรัพยากรที่ผิดพลาด ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเปิดเผยข้อมูลเพื่อความสามารถในการตรวจสอบได้อย่างชัดเจน เพื่อรักษาความเชื่อมั่นในกระบวนการจัดสรรทรัพยากรอย่างยุติธรรมและเที่ยงธรรม

2. ใช้เทคโนโลยีจัดการงบประมาณ (Utilizing Technology for Budget Management and Monitoring) ใช้ระบบซอฟต์แวร์หรือแพลตฟอร์มออนไลน์ในการจัดการและติดตามการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อความสะดวกรวดเร็ว และความโปร่งใส สอดคล้องงานวิจัยของ ชุตินา พงทอง (2563) ที่ว่า การจัดสรรงบประมาณมีการจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เป็นไปตามความต้องการและความจำเป็นของแต่ละหน่วยงานอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อดำเนินการจัดทำแผนประจำปีต้องมีการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3. เสริมส่วนร่วมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Encouraging Stakeholder Participation) เปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้งบประมาณ เพื่อเพิ่มความรับผิดชอบและการยอมรับในหมู่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สอดคล้องงานวิจัยของ ชัยรัตน์ เงินเนื้อดี (2560) ที่ว่าผู้บริหารให้การสนับสนุนการจัดระบบงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงานภายในสถานศึกษาให้มีการรายงานการใช้งบประมาณในสถานศึกษาอย่างมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญพรรณ บางอร (2562) ทำการศึกษา เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสบเมยวิทยาคมใช้การวางแผนร่วมกับทุกกลุ่มงานในการจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการดำเนินงานที่แม่นยำและรวดเร็ว ควบคู่ไปกับการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่โปร่งใส เพื่อความสามารถในการตรวจสอบภายในและนอกองค์กร การประเมินผลและการบริหารความเสี่ยงทำให้สามารถวางแผนการปฏิบัติการสำหรับปีต่อไปได้ และเน้นย้ำถึงการพัฒนาต่อเนื่อง

4. ตั้งเป้าหมายใช้จ่ายตามจำเป็น (Prioritizing Necessary and Effective Expenditures) จัดสรรงบประมาณให้กับโครงการหรือกิจกรรมที่มีความจำเป็นและสามารถสร้างผลลัพธ์ที่มีประสิทธิผลสูงสุด โดยอาจใช้การวิเคราะห์ต้นทุน-ประโยชน์เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ สอดคล้องกับสฤณา มาอู๋ (2562) ที่เชื่อว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางด้านบัญชี (Accounting Performance) หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานทางบัญชีขั้นพื้นฐานและเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปจนทำให้การปฏิบัติงานนั้นมีความถูกต้อง ครบถ้วนและข้อมูลทางบัญชีที่น่าเสนอเป็นประโยชน์และทันต่อการตัดสินใจของผู้บริหารและผู้มีส่วนได้เสียของธุรกิจ ได้แก่ ประสิทธิภาพด้านความถูกต้องด้านบัญชี (Accuracy Performance)

5. กำหนดแนวทางการเงินผสมผสาน (Adopting Blended Learning Approaches) ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างการเรียนการสอนให้สามารถใช้ทรัพยากรทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้การเรียนรู้ออนไลน์ร่วมกับการเรียนในห้องเรียนเพื่อลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ

การศึกษาของ จุฬารัตน์ ห้าวหาญ (2558) พบว่าการ Coaching ช่วยให้เจ้าหน้าที่ใหม่มีความสามารถและมีทักษะในการปฏิบัติงาน และการศึกษาของ วรพล วิแหลม (2564) ที่พบว่าการโค้ชและการดูแลให้คำปรึกษาช่วยให้บุคลากรมีความรู้เพิ่มมากขึ้น ด้วยลักษณะของการสอนแบบ Coaching ที่เน้นกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่การเงินใหม่เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

6. จัดหาแหล่งทุนหลายช่องทาง (Diversifying Funding Sources) การสรรหาทุนหลายช่องทางเป็นกลยุทธ์ครอบคลุมที่สถานศึกษาใช้เพื่อรักษาความยั่งยืนทางการเงิน ในยุคนี้ สถานศึกษาไม่เพียงแต่หาเงินผ่านบริการเสริมและเช่าสถานที่ แต่ยังสร้างพันธมิตรกับภาคธุรกิจและชุมชน รวมทั้งหาทุนจากแหล่งต่างประเทศและแพลตฟอร์มการระดมทุน เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้การสอนและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่องและตอบโจทย์ยุคสมัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lee (2008) ซึ่งการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นสำหรับสตาร์ทอัพสามารถเพิ่มโอกาสทางการเงินได้ และวิธีการสมัครเข้าร่วม Accelerator หรือส่งข้อความโดยตรงหานักลงทุนเป็นอีกวิธีที่ได้รับความนิยมจากสตาร์ทอัพ และในส่วนของ Crowd funding สามารถเข้าถึงได้โดยผ่านทางเว็บไซต์

7. พัฒนาบุคลากรด้านการบริหารงบประมาณ (Developing personnel in budget management) การฝึกอบรมบุคลากรให้สามารถปรับปรุงทักษะและมีการเรียนรู้ตลอดชีวิตช่วยให้สถานศึกษาคงมาตรฐานการศึกษาได้แม้สังคมเปลี่ยนแปลง สนับสนุนให้พัฒนาความสามารถรับมือกับความต้องการใหม่ๆ อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ จิรัฏฐิกา ภาณุกรกุล (2563) กล่าวว่า ควรมีการฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะในการจัดทำแผนงานและบริหารงบประมาณเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถปรับตัวและรักษามาตรฐานการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป

กล่าวสรุปคือ การบริหารงบประมาณสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ที่มีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวทั้งในด้านวิธีคิด กระบวนการทำงาน และการใช้เทคโนโลยี ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้สามารถเติบโตและแข่งขันได้ในโลกยุคใหม่

สรุป

ในยุควิถีใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ผู้นำหรือผู้บริหารในองค์กรจำเป็นต้องพัฒนาคุณสมบัติให้เหมาะสมกับการเป็นผู้นำยุคใหม่ รวมถึงการเป็นผู้นำที่ทันสมัยเป็นสิ่งจำเป็น การสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันในองค์กร การบริหารและจัดการความไม่แน่นอน รวมไปถึงการบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพเป็นทักษะสำคัญที่ผู้บริหารยุคใหม่ควรมี ซึ่งการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาประกอบด้วยกระบวนการหลายขั้นตอน เริ่มจากการวางแผน การจัดสรร และการติดตามการใช้จ่ายเงิน ซึ่งเน้นที่การวางแผนอย่างชัดเจนและยาวนานเพื่อปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ต้องมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้เพื่อป้องกันและตรวจจับการทุจริต โรงเรียนควรส่งเสริมนวัตกรรมเพื่อการศึกษาที่มีคุณภาพและหาแหล่งทุนหลายหลากอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การพัฒนาทักษะของบุคลากรในการบริหารการเงินก็เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการรักษามาตรฐานการศึกษาที่สูงและปรับตัวให้เข้ากับความต้องการทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถพัฒนาองค์กรให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงและความต้องการที่เกิดขึ้นในยุควิถีใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการ CUEPADD สู่การบริหารงบประมาณสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพในยุควิถีใหม่ นับเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้การบริหารงบประมาณในยุควิถีใหม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันได้แก่ 1) วางแผนชัดเจนและมองระยะยาว (Clear and Long-term Planning) 2) ใช้เทคโนโลยีจัดการงบประมาณ (Utilizing Technology for Budget Management and Monitoring) 3) เสริมส่วนร่วมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Encouraging Stakeholder

Participation) 4) ตั้งเป้าหมายใช้จ่ายตามจำเป็น (Prioritizing Necessary and Effective Expenditures) 5) กำหนดแนวทางการเงินผสมผสาน (Adopting Blended Learning Approaches) 6) จัดหาแหล่งทุนหลายช่องทาง (Diversifying Funding Sources) 7) พัฒนาบุคลากรด้านการบริหารงบประมาณ (Developing personnel in budget management) ซึ่งกระบวนการเหล่านี้จะช่วยให้การบริหารงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและนำไปสู่การส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุควิถีใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้นอย่างมีคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์. (2561). การคลังสาธารณะทฤษฎีและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คุณิตา ไตรอังกูร. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานในองค์กรของกลุ่ม Generation Z. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จิรัฐฎิกา ภาณุกรกุล. (2563). แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณและการจัดทำแผนพัฒนา กลุ่มจังหวัดการศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 (ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง). สารนิพนธ์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. คณะรัฐศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฬารัตน์ ห้าวหาญ และอรชร อินทองปาน. (2558). การวิจัยและพัฒนาแบบการโค้ชเพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการบริการสุขภาพ. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข. 25(1): 167-177.
- ฉวีวรรณ อินชุกุล. (2565). การบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาในสถานการณ์ปกติใหม่. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชัยรัตน์ เงินเนื้อดี. (2560). สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชุติมา พวงทอง. (2563). แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ณัฐพัชร์ บุญเกิด. (2565). การบริหารจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2. วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ดิณภพ หลวงมณีวรรณ. (2566). รายงานการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมของโรงเรียนบ้านเหล่าเป่า ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 4.

- ธัญย์ สุภาพแสน. (2563). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาการเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดเชียงใหม่. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2565). การศึกษาในยุคการเปลี่ยนฉับพลันทางดิจิทัล (Digital Disruption) และผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาไทย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.). 28(3), 1-13.
- เพ็ญพรรณ บางอร. (2562). แนวทางการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของ โรงเรียนสบเมย วิทยาคม อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- เพ็ญพิมล หกสุวรรณ. (2559). ศักยภาพการคลังท้องถิ่น: กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร.
- ภคพร เลิกนอก. (2563). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์. 7(2), 150-166.
- วนิดา สัจพันธ์. (2561). การบริหารจัดการงบประมาณแผ่นดินของประเทศไทยจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรพล วิแหลม. (2564). รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการโค้ชและการดูแลให้คำปรึกษาสำหรับบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วารสารธรรมศาสตร์. 40(2), 98-115.
- วราพร แด่มเรืองอิฐ. (2565). การตัดสินใจของผู้บริหารกับการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยงยุทธ สงพะโยม. (2565). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในยุคปกติใหม่. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุกณา มาอู๋ (2562). ทักษะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดเอ็น.เอ.รัตนะเทรตติ้ง.
- สำนักงานการคลังและสินทรัพย์. (2560). พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ. (2561). พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพมหานคร: นิเวศรรดาการพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพมหานคร: พรินทวานกราฟฟิค.
- สุชิน เรืองบุญส่ง. (2551). การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุปรียา แก้วละเอียด. (2563). กฎหมายการคลังภาคงบประมาณแผ่นดิน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ณัฐวรณ อินทรทิตย์. 2562. การบริหารงบประมาณ. เรียกใช้เมื่อ 23 มีนาคม 2567 จาก <https://slideplayer.in.th/slide/16161781>.

- ศิริวัชร ภูเจริญศิลป์ และวรินทร์ กังวานทิพย์. (2564). การบริหารจัดการภาครัฐในรูปแบบวิถีใหม่ กรณีศึกษา สถาบันพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตร์ และบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อารีย์ นิลเอก. (2554). สภาพการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- Lee. (2008). An Integrative Model of Trust on IT Outsourcing: Examining a Bilateral Perspective. *Information Systems Frontiers*.10 (2), 145-163.
- Daniel Katz and Robert L. Kahn. (1978). *The Social Psychology of Organizations*. 2nd ed. New York: John Wiley.